

>> LEDER

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut, Idan

Adgang til ny viden

Idrættens Analyseinstitut (Idan) har nu haft den ansatte stab på plads i lokalerne på Holmen i snart et halvt år. Vi har i den forgangne periode fået ganske god kontakt med vor erklærede målgruppe af personer med idrætten som arbejdsfelt eller væsentligt interessefelt.

Vi vægter formidling højt, og med snart 600 abonnenter på nyhedsbrevet og et stigende antal besøg på hjemmesiden www.idan.dk, hvor især vidensbanken med aktuelle forskningsrapporter og anden dokumentation er godt besøgt, er vi kommet fint på banen. Vi håber på hjælp fra vore brugere til at udbrede kendskabet yderligere til de nye vidensressourcer, hjemmesiden, vidensbanken og dette nyhedsbrev.

Ny konference og nyhedsmails

Idan havde over 200 deltagere fra kommuner og idrætsorganisationer på konferencen 'Dansk idræt i en anden liga' i Århus sidst i november. Vi håber på det samme antal engagerede deltagere på vores næste konference om brændpunkter i fremtidens lokale idrætspolitik på Odense Stadion den 20.-21. april.

Samtidig har instituttets ansatte allerede holdt mange foredrag og oplæg og været flittigt citeret i danske medier. I løbet af

fortsættes...

Indhold:

- Vi ser mindre håndbold på tv
- Kun tre idrætsgrene i top 100
- Mindre fokus på uddannelse
- Sats hårdere på bløde værdier
- Sportsevents løfter sociale opgaver
- Idan går fitnesscentre på klingen
- Kommentar: Et murstensløst center
- Anmeldelse: Fra Buddha til Beckham
- Anmeldelse: Professionel fodbold

Foto: Jan Christensen

Vi ser mindre håndbold på tv

Lamperne blinker for håndbolden med et markant fald i seernes forbrug af håndboldtransmissioner i 2005.

Af medieanalytiker Martin Hedal, Idrættens Analyseinstitut

For første gang i dette årti ser danskerne mindre håndbold på tv end året før. Væksten har været støt stigende siden 2000, men i 2005 knækkede kurven. Det viser Idans analyser af idrættens tv-tal for 2005.

I 2004 så befolkningen i alt 94 millioner timers håndboldtransmissioner på danske kanaler. Det faldt til 79 millioner timer sidste år. En tilbagegang på 16 procent.

Faldet skyldes ikke mindst en nedprioritering af håndbolden på DR1, som i 2005

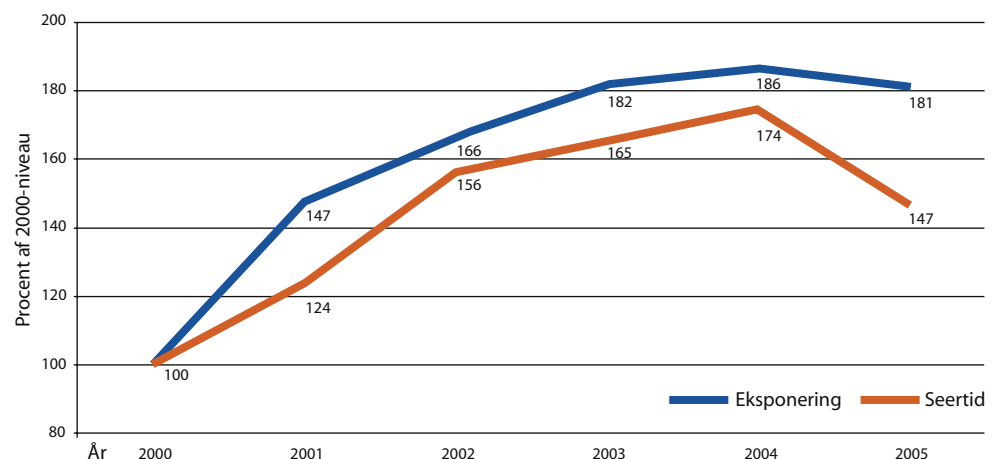
sendte 21 procent færre timer håndbold end året før. Det resulterede i et fald i seertimerne på 36 procent. Samtidig gik TV 2 ligesom forrige år en anelse tilbage, mens TV 2 Zulu markerede sig som det nye håndboldflagskib med en vækst på hele 70 procent i seernes håndboldforbrug.

Ny tendens

Håndbolden har på mange måder været i positiv vækst siden 1993, hvor tv-boomet for alvor begyndte. Omsætningen i liga-klubberne er vokset, der er kommet flere

fortsættes...

Håndboldtransmissioner på dansk tv siden 2000

Eksposering er den samlede tid, tv-kanalerne, overvejende DR, TV 2 og TV 2 Zulu, har vist håndbold. Seertid angiver seernes samlede forbrug af tid foran fjernsynet. Kilde: Sponsor & Sport Analyse/Idan.

foråret supplerer vi den udadvendte kommunikation med jævnlige nyhedsmails til Overblikks abonnenter.

Idrætspolitisk omdrejningspunkt

Visionen med Idans kommunikationsplatforme er at skabe et væsentligt omdrejningspunkt for idrætspolitisk relevant debat og viden. Forskellige samarbejdsrelationer med andre videnscentre på området er begyndt at tegne sig. Noget vi ser frem til at kunne informere nærmere om i løbet af året.

Dette nummer af Overblik bringer både en nyhed om tv-seernes håndboldinteresse, et par delresultater fra nogle af Idans igangværende undersøgelser samt debat og anmeldelser.

God fornøjelse med læsningen.

DR satser på mindre idrætsgrene

For et par år siden ville det have været et utænkeligt scenarium, men en ny femårig aftale mellem DIF og DR ser nu ud til at give de mindre tv-sportsgrene en åbning på landsdækkende tv.

DR vil sende mindre transmissioner og indslag fra de mere oversete idrætsgrene i et nyt sportsprogram, som vil blive sendt lørdag kl. 19-19.30.

Ifølge DR's sportschef, Olav Skaaning Andersen, vil håndbold samtidig blive mindre vist end hidtil.

Et fingerpeg om DR's nedprioritering af håndbolden kan ses i den forholdsvis sparsomme dækning af EM i herrehåndbold, hvor andre kampe end Danmarks kun vises i begrænset omfang.

Det adskiller sig fra TV 2's normale prioriteringer ved håndboldslutrunder, hvor mindre vigtige kampe bliver vist på TV 2 Zulu.

Kraftig vækst i tilskuertal

Tilskuertallene i den bedste håndboldrække er steget voldsomt siden 1993. Det viser en opgørelse i gennemsnit pr. kamp, som Idan har foretaget.

Siden 1993 har Håndboldligaen for mænd fordoblet sine tilskuertal, mens kvindernes bedste række er intet mindre end firedoblet i perioden.

Dengang havde mændene i gennemsnit 678 tilskuere pr. kamp, mens kvinderne lå på 384.

På 12 år er det steget til 1.223 for mændenes vedkommende og hele 1.698 hos kvinderne.

Se alle tilskuertallene for dansk håndbold siden 1993 på www.idan.dk under nyheder.

og flere tilskuere i hallerne, kommunerne har bygget og bygger nye håndboldhaller, tv-transmissionerne har fået flere seere, og interessen i befolkningen er generelt steget.

Men spørgsmålet er, om håndbolden er ved at nå samme mætningspunkt som fodbolden, der ikke trækker flere seere end for ti år siden trods en eksplosion i udbudet på tv.

DR Sporten har for nylig varslet yderligere nedprioritering af håndbolden. Det vil derfor være op til TV 2 at opveje DR's nedprioritering på håndboldområdet, og med den nye håndboldaftale mellem Dansk Håndbold Forbund og TV 2 Sporten virker det sandsynligt, at TV 2 Zulu de kommende år vil sende endnu mere håndbold.

Lamperne blinker kun svagt

Sidste års fald i seerinteressen ændrer dog ikke ved, at fodbold og håndbold sidder på

2/3 af seernes forbrug af tv-sport, og at de populære sportsgrene er fast forankrede underholdningsobjekter i dansk kultur.

Henholdsvis 35 procent og 37 procent af befolkningen er meget interesserede i håndbold og fodbold, og begge sportsgrene har et markant bedre image end andre sportsgrene (MMI Sponsorbarometer 2005). Så lamperne blinker for tv-håndbolden, men det er indtil videre kun med 15 watts-pærer.

Om tv-analysen

Idan er for øjeblikket i gang med en større undersøgelse af forholdet mellem tv og idræt siden 1993. Kvantitative analyser og kvalitative interviews resulterer i løbende portrætter af ti udvalgte idrætsgrene på idan.dk fra februar til maj og en samlet rapport derefter.

Kun fodbold, håndbold og cykling i top 100

Sport i tv føres an af fodbold og håndbold med cykling på hjul. På seertallenes 2005-hitliste kommer Le Mans ind på en 'fornem' plads som nr. 103.

Kvindehåndbold- og herrefodboldlandskampe er – stadig – de mest populære sportstransmissioner på tv. De samler langt over en million seere, når der er noget på spil.

I 2005 var den mest populære transmission det danske fodboldlandsholds senere så ligegyldige 1-0-sejr over Grækenland. Kampen blev vist på TV 2, som også tegner sig for de øvrige pladser på tv-sportens top 20.

Som nr. 40 kommer 16. etape i Tour de France ind. Det er i princippet udmærket gået for en transmission, der er 3-4 gange længere end en fodbold- eller håndbold-

kamp, og den ligger faktisk nr. 1 på en liste over seernes forbrug af timer.

Tom Kristensens syvende Le Mans-sejr er første repræsentant på tv-hitlisten uden for fodboldens, håndboldens og cykelsportens rækker. Her ser vi seertal på blot ¼ af de mest populære fodboldlandskampe.

I 2006 lancerer DR Sporten et nyt lørdagsprogram med transmissioner fra nogle af de lidt mindre tv-sportsgrene, mens TV 2 Sporten satser hårdere på badminton. Idan følger op på de nye satsningsområder i løbet af året. Seertallene stammer fra Sponsor & Sport Analyse.

Martin Hedal

Top 5 over sportstransmissioner i 2005

Fodbold	TV 2	8/10	Danmark-Grækenland	1,4 mio. seere
Fodbold	TV 2	8/6	Danmark-Albanien	1,4 mio. seere
Fodbold	TV 2	7/9	Danmark-Georgien	1,3 mio. seere
Håndbold	TV 2	15/12	Rumænien-Danmark	1,3 mio. seere
Håndbold	TV 2	12/12	Ukraine-Danmark	1,2 mio. seere

Top 5 i 2005 rensat for håndbold, fodbold og cykling

Motorsport	TV 2	19/6	Le Mans - afgørelsen	354.000 seere
Skisport	DR 1	1/1	Garmisch-P - 1. del	300.000 seere
Hestesport	TV 2	6/11	Hubertusjagt	282.000 seere
Tennis	TV 2	2/7	Wimbledon	268.000 seere
Skisport	DR 1	1/1	Garmisch-P - 2. del	218.000 seere

Fitnesscentre irettesat

Efter en stikprøveundersøgelse i landets fitnesscentre før jul vil Forbrugerombudsmanden sikre fitnesskunder flere rettigheder og informationer, når de tegner et fitness-abonnement.

I et brev fra Forbrugerombudsmanden til de udvalgte fitnesscentre gøres det klart, at aftalevilkårene mange steder er mangelfulde eller direkte fraværende. Endvidere viser stikprøven, som er gennemført på en række fitnesscentre landet over, at centrene ofte formulerer sig så tvetydigt i aftalerne, at der kan opstå tvivl om, hvilke vilkår kunden accepterer med sin underskrift.

Bl.a. oplever mange, at deres aftale med fitnesscentret er uopsigelig, og at det er svært at komme ud af et abonnement. De lange bindingsperioder betyder desuden, at fitnesscentre sparer anseelige beløb på, at mange kunder ikke benytter deres tilbud.

Forbrugerombudsmanden har taget kontakt til centrene for at få strammet op på procedurerne.

Dansk medaljehøst stagnerer

Selv om dansk idræt ifølge Team Danmarks optælling havde et godt medaljear i 2005 med 93 EM- og VM-medaljer, var der stagnation at spore i dansk eliteidræt i de tunge OL-discipliner.

Det viser en beregning foretaget af Idans bestyrelsesmedlem, professor Klaus Nielsen fra Roskilde Universitetscenter.

Ved at 'konvertere' listerne over VM-resultater i de olympiske discipliner i 2005 til OL-medaljer, når Klaus Nielsen frem til, at Danmark i 2005 blot vandt to sølvmedaljer (Marc O. Madsen i brydning og letvægtsdobbeltsculleren i roning) og to bronzemedaljer (Michael Maze i bordtennis og Peter Gade i badminton).

Breder man beregningen ud til top 8-placeringer, ser det bedre ud med i alt 24 top 8-placeringer i 2005 mod 23 i OL-året 2004. Den stagnerende - måske endda vigende - tendens kommer også til udtryk, når man ser på Danmark rangering på listen over de bedste nationer siden 1988. Placeringen bygger antal vundne medaljer.

1988	OL	25
1992	OL	26
1996	OL	29
1997		15
1998		27
1999		22
2000	OL	31
2001		42
2002		27
2003		26
2004	OL	25
2005		48

Se mere statistik på www.idan.dk.

Mindre fokus på uddannelse

Analyse: Traditionelt har danske håndboldspillere uddannet sig under elitekarrieren. I dag bruger håndboldspillerne mindre tid på uddannelse.

Af analytiker Rasmus K. Storm og projektmedarbejder Ulrik Almlund, Idrættens Analyseinstitut.

Dansk elitehåndbold er blevet mere professionaliseret de senere år, viser Idans igangværende undersøgelse af dansk professionel håndbold.

For spillerne har en af gevinsterne været højere lønninger. På et enkelt område er der dog grund til at være opmærksom. I takt med professionaliseringen bruger de danske spillere mindre tid på uddannelse end tidligere, og det kan blive et problem i fremtiden.

Professionaliseringen har medført, at kontraktspillerne i dag bruger 28 timer om ugen på sporten mod 25 timer i 2001, hvor spillerne sidst blev spurgt om deres tidsforbrug.

Til gengæld er tidsforbruget til job, uddannelse og transport gået ned med næsten 10 timer, heraf over fire timer på uddannelse. Der er altså overskud i fritidsregnskabet på næsten syv timer, hvilket da også gør at spillerne føler sig mindre tidsmæssigt pressede end i 2001.

En typisk udvikling

Mønstret i udviklingen for tidsforbruget er typisk for sportsgrene, der går i mere professionel retning.

Dette er positivt forstået på den måde, at spillerne kan koncentrere sig mere om håndbold fordi de ikke i samme udstrækning behøver at tage et job, når klublønnen efterhånden kan få privatøkonomien til at hænge sammen.

Imidlertid gør udviklingen det vigtigt at være opmærksom på, om den samtidige nedgang i tidsforbruget til uddan-

nelse bidrager til at mindske spillernes erhvervschancer efter håndboldkarrierens afslutning. Inden for den mest professionaliserede sportsgren herhjemme, fodbold, kan man se tendenser til, at dette er ved at ske.

Senere afslutning?

Inden for håndbold kan man endnu ikke se noget tegn på at spillernes uddannelsesniveau er faldende, men hvis tendensen til faldende tidsforbrug holder, kan det blive endog meget vanskeligt at opretholde det nuværende høje niveau.

Man kan ganske vist forestille sig, at spillerne er blevet mere effektive og nu kan tage de samme uddannelser på kortere tid, men det er nok mere sandsynligt, at de enten vil blive senere færdige eller vil slutte karrieren med et lavere uddannelsesniveau.

Hvis det sidste er tilfældet, er det på tide at fastholde fokus på tiden efter sporten og mulighederne for at kombinere uddannelse med håndbolden, så udviklingen ikke vender sig mod spillerne i fremtiden.

Om undersøgelsen

Idan gennemfører i øjeblikket den hidtil største undersøgelse af dansk håndbold. Gennem spørgeskemaundersøgelser, interview med spillere, ledere og trænere samt en analyse af klubregnskaber afdækkes udviklingen fra 1993 og frem. Delresultater er tidligere offentliggjort i Overblik. Den endelige rapport forventes publiceret i foråret 2006.

Danske kontraktspilleres civile og sportslige tidsforbrug

	2001	2005	Forskel
Timer på uddannelse pr. uge	14,2	10,0	-4,3
Timer på erhvervsarbejde pr. uge	15,4	10,9	-4,5
Timer på transport pr. uge	2,3	1,5	-0,8
Timer i alt på civile aktiviteter	32,0	22,4	-9,6
Timer på sport pr. uge (inkl. transport)	24,4	27,7	+3,3

Tipstjenesten satser på flere spil

Tipstjenesten, der finansierer de store idrætsorganisationer, går nu i offensiven med nye spil for at imødegå den stigende udenlandske konkurrence.

Ifølge Børsen vil Dansk Tipstjeneste for fremtiden sende op til otte nye spil på gaden om året. Desuden bliver det muligt at gamble på mobiltelefonen og indgå væddemål på kampe, som er i gang. De nye initiativer skal ruste det statslige spillemonopol mod den stigende konkurrence fra udenlandske bookmakere som Ladbrokes, Bet24 og Betfair.

Samtidig skifter Dansk Tipstjeneste til foråret navn til Danske Spil A/S som en konsekvens af, at tipsomsætningen i dag udgør under fem procent af den cirka ti milliarder kroner store omsætning.

Fire lande har tiltrådt konvention

To uger, inden den olympiske ild tændes ved vinter-OL i Torino, har fire lande tiltrådt Unescos konvention mod doping i sport.

Ud over Danmark drejer det sig om Sverige, Canada og New Zealand, der med deres tiltræden bl.a. er forpligtet til at følge WADA's antidopingkodeks.

Vinter-OL i år har siden vedtagelsen af den såkaldte Københavner-deklaration i 2003 været sat op som en milesten for den nye Unesco-konvention. I alt skal 30 lande tiltræde konventionen for at den kan træde formelt i kraft.

At der stadig mangler 26 lande får dog ikke stor praktisk betydning. I alt har 182 lande skrevet under på Københavner-deklarationen.

Ulovligt annoncemarked vokser

Trods det danske forbud mod udenlandske spiludbydere vokser annoncetrykket for spil kraftigt.

Ifølge en rensset opgørelse fra TNS Media Intelligence/Gallup Adfacts havde B.T. i 2004 ulovlige spilannoncer for cirka 12,3 mio. kr. målt i standard listepreiser. I de første tre kvartaler af 2005 bragte B.T. annoncer fra udenlandske spiludbydere for 12,6 mio. kr.

Ekstra Bladet bragte i 2004 ulovlige spilannoncer for knap 6,3 mio. kr. målt i listepreiser – et beløb, der i de første tre kvartaler af 2005 allerede var vokset til næsten 14 mio. kr.

Dermed er udenlandske spiludbydere trods reklameforbuddet fortsat særdeles væsentlige kunder hos de to formiddagsblade. Det reelt fakturerede beløb er dog formentlig mindre end de angivne listepreiser.

Ifølge Jyllands-Posten har Spillemyndigheden indgivet 60 anmeldelser mod flere medier for ulovlige spilannoncer.

Sats hårdere på bløde værdier

Kommentar: Offentlige eventorganisationer bør udvide begrundelsen for at støtte store internationale idrætsbegivenheder til de lidt blødere samfundsmæssige værdier.

Af Henrik H. Brandt, Idrættens Analyseinstitut

Turisme, image og oplevelsesøkonomi er nogle af de slagord, som i de senere år har fået såvel staten gennem Idrætsfonden Danmark som mange kommuner og amter til at satse målrettet på at tiltrække store idrætsbegivenheder ved hjælp af særlige støttepuljer og eventsekretariater.

Satsningen bliver kun større i de kommende år, da oplevelsesøkonomi og internationale idrætsbegivenheder er en officiel del af regeringens dagsorden med offentliggørelsen af Rambøll-rapporten om potentialet i et dansk OL-bud i 2020/2024 planlagt til den 6. marts.

Samtidig vil nye PR-hungrende kommuner med forøget administrativ slagkraft kaste sig ind i event-kapløbet, der forstærkes yderligere af offentlige investeringer i milliardklassen i moderne stadionanlæg, opvisningshaller og på længere sigt måske sågar etableringen af deciderede nationale idrætsanlæg og kæmpearenaer.

Efter hvert veloverstået arrangement udsender event-organisationerne pligt-skyldigst effektanalyser, der påviser arrangementernes påvirkning af det lokale turisme- og næringsliv.

Det offentlige som storsponsor

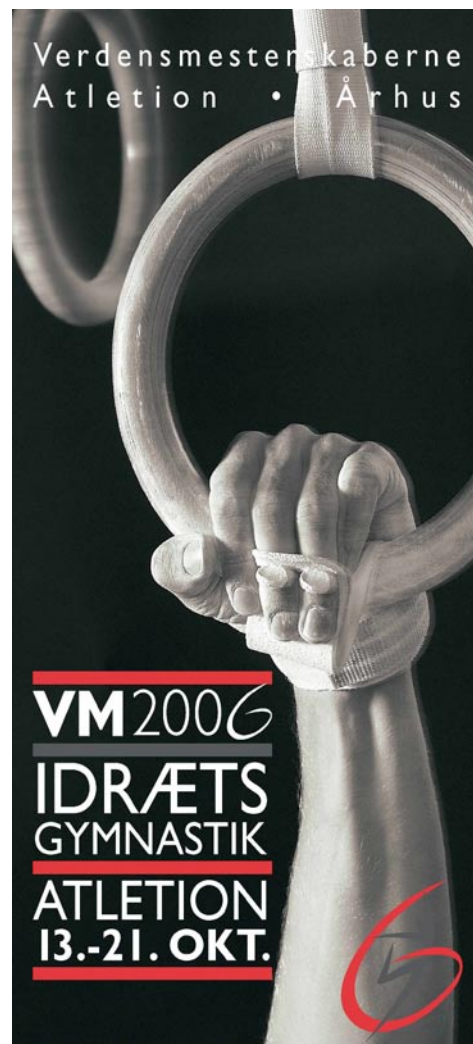
Men hånden på hjertet: Målt på de rent økonomiske effekter fylder de typiske internationale idrætsbegivenheder i Danmark ikke det vilde.

Samtidig er realiteten bag de succesrige event-satsninger, at eksempelvis dette års største internationale mesterskaber i Danmark, VM i idrætsgymnastik og VM i orienteringsløb i Århus, kun lader sig gøre, fordi offentlige kasser støtter med beløb i størrelsesordenen 2-3 mio. kr. pr. event i direkte støtte, facilitetsleje og garantier. Det kommercielle medspil fra sponsorer og tv vil ofte være betydeligt lavere end den offentlige støtte.

Mere end turisme

Betyder det så, at de store eventsatsninger spiller fallit?

Nej, naturligvis ikke. Dels er der naturligvis et vist mål af lokal stolthed, image, turisteffekter og idrætspolitiske effekter at hente ved sådanne arrangementer, dels

Store internationale mesterskaber som VM i idrætsgymnastik til efteråret kan kun afvikles på dansk grund med støtte fra offentlige kasser.

er de store begivenheder at sammenligne med andre kulturbegivenheder, som også nyder offentlig støtte.

Men Idrættens Analyseinstitut vil med udsendelsen af rapporten 'Fra proces til projekt - maksimering af socialt relaterede effekter ved afholdelse af sports events', der er udført af TSE Consulting, opfordre offentlige instanser til at tænke langt bredere og mere langsigtet i event-politikken.

De offentlige instanser er storsponsor og bør agere som sådan ved at sætte en samfundsmæssig dagsorden – uden at nedprioritere den sportslige og kulturelle målsætning for det enkelte arrangement.

fortsættes...

Idrætsudøvere er tilfredse med anlæg

Formel brugerindflydelse på driften af idrætsanlæg giver lidt større tilfredshed blandt de idrætsudøvere, som benytter anlæggene i det daglige.

Det viser en undersøgelse af seks idrætsanlæg, som idrætsforskeren Knud Larsen fra Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet har lavet for Lokale- og Anlægsfonden.

På en 'tilfredshedsskala' fra 1-100 scorer Kildeskovshallen i Gentofte (fotoet), Varde Fritidscenter og Alhede-Hallerne mellem 68-76 point, mens tre anlæg uden direkte brugerindflydelse gennem halbestyrelser mv. ligger på 60-68 point.

Generelt er tilfredsheden med alle seks idrætsanlæg dog ganske stor.

66 procent af spurgte idrætsudøvere giver således udtryk for, at de i høj grad eller meget høj grad er tilfredse med deres idrætsanlæg. Kun seks procent er decideret utilfredse.

I øvrigt viser undersøgelsen, at brugerne lægger størst vægt på, at selve idrætsfaciliteten er i orden, herunder også rengøringsstandard og omklædningsfaciliteterne. Længere nede på listen kommer forhold som træningstidspunkter, serviceniveau, opholdsrum og cafeteriaet.

Pointen i rapporten er, at sociale programmer, som kører i forvejen, ofte kan forstærkes eller kickstartes ved at tænke dem ind i eksempelvis en større idrætsbegivenhed.

Dette kan ske ved at tænke eventorganisationerne langt bredere end til blot erhvervs- og kulturafdelingen. Også skole, sundhed og trafik bør tænkes ind, hvorved opfyldelsen af et første muligt delmål: nemlig bedre koordinering og samarbejde på tværs af forvaltninger måske allerede rykker nærmere.

Idans rapport på basis af litteraturstudier og andre byers konkrete erfaringer understreger klart, at samfundsmæssige dagsordener skal tænkes ind allerede i den tidlige planlægningsfase.

Desuden kan man ikke forvente, at den lokale organisationskomité har ressourcer til at tænke meget længere end til opfyldelsen af budget og grundlæggende sportslige og tekniske krav. Derfor må den offentlige partner selv tage ansvar for at implementere, evaluere og fastholde en samfundsmæssig dagsorden.

Og hvad kan man så opnå?

Store sportsbegivenheder kan alt efter størrelse og karakter bidrage som opmærksomhedsskaber, kick start eller integreret del af programmer for eksempelvis fysisk aktivitet, integration, sociale projekter samt ikke mindst en styrkelse af lokalt sammenhold og frivillighed.

Planlægningen og gennemførelsen af en stor idrætsbegivenhed kan grebet rigtigt an være et effektivt hverve- og uddannelses-

projekt for såvel offentlige myndigheder som implicerede klubber og frivillige. Man behøver eksempelvis ikke tænke ret længe over mulighederne for at integrere sociale eller sundhedsmæssige dagsordener i arrangementer som VM i idrætsgymnastik eller VM i orienteringsløb for at få gode ideer.

Ellers kan man kigge i Idans/TSE Consultings rapport og hente inspiration fra vinter-OL i Vancouver i 2010, der allerede begyndte at arbejde med den samfundsmæssige dagsorden i 2000.

Eller man kan måske kigge på eftervirkningerne af Commonwealth Games i Manchester i 2002. Her har frivillighedsorganisationen Manchester Event Volunteers (mev.org.uk) fortsat fungeret som frivillighedsnetværk og støttegruppe for sneisevis af sociale, kulturelle og idrætslige arrangementer i Manchester siden selve legenes afslutning i 2002.

Om rapporten

Rapporten 'Fra proces til projekt – maksimering af socialt relaterede effekter ved afholdelse af sports events' analyserer mulighederne for at skabe samfundsmæssige gevinster ved store idrætsbegivenheder.

Rapporten er udarbejdet af TSE Consulting for Idrættens Analyseinstitut og kan i sin fulde længde downloades på www.idan.dk. Læs også artiklen nedenfor.

Sportsarrangementer løfter flere samfundsopgaver

Arrangører og værtsbyer kobler i stigende grad sportsarrangementer sammen med sociale eller sundhedsrelaterede programmer. Det konkluderer TSE's nye rapport om samfundsgevinster ved idrætsarrangementer.

Af Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

Sundere børn, færre sociale problemer eller et større engagement i lokalsamfundet. Det er nogle af de kvaliteter, som afviklingen af sportsarrangementer kan være med til at skabe.

I samme grund bruger arrangører og værtsbyer i stigende grad store sportsbegivenheder som en løftestang for sociale projekter, hedder det i en ny rapport om samfundsgevinster ved sportsevents, der er udarbejdet af det internationale kon-

sulentfirma TSE Consulting for Idrættens Analyseinstitut.

"De store investeringer, som et arrangement ofte kræver, får også flere til at indse, at de bør få så mange gevinster som muligt ud af værtskabet. Ikke kun de økonomiske og turistmæssige gevinster, man traditionelt fokuserer på, men også sociale gevinster," siger Caroline Anderson, TSE's projektmanager på rapporten.

Det gælder ikke mindst de offentlige

fortsættes...

>> KALENDEREN

Dopingseminar på SDU

15. marts 2006: Idrættens dopingkamp er temaet for et seminar på Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Seminalet sætter kritisk lys på dopingbekæmpelsen siden Tour de France-skandalen i 1998.

Bl.a. vil idrætsforskeren Verner Møller og den amerikanske professor John Hoberman sætte kritisk lys på idrættens dopingbekæmpelse.

Blandt de øvrige deltagere finder man den tidligere formand for Anti Doping Danmark, Bengt Saltin, og den nuværende, Michael Kjær.

Sidstnævnte vil på seminaret redegøre for det danske antidopingarbejde.

Det er gratis at deltage i selve seminaret, mens frokosten koster 150 kr. Flere oplysninger på www.sdu.dk/health/job.

Idan-konference i Odense om fremtidens idrætspolitik

Idrættens Analyseinstitut afholder den 20.-21. april på Odense Stadion en konference om brændpunkter i fremtidens idrætspolitik.

Konferencen henvender sig blandt andet til kommunale forvaltninger og politikere med behov for indsigt og inspiration til tilrettelæggelsen af fremtidens idrætspolitik for idrætssvage grupper, eliteidræt, events og foreningsliv.

På konferencen vil Idan lægge op til debat om den kommercielle sektors og idrætsforeningernes potentiale i partnerskaber om fysisk aktivitet og sundhed. Blandt andet offentliggør Idan en helt ny undersøgelse af den kommercielle fitness-sektor.

Konferencen arrangeres i samarbejde med blandt andre Sport Event Fyn og Center for Idræt, Sundhed og Civilsamfund på Syddansk Universitet.

Det endelige program offentliggøres ultimo februar på www.idan.dk samt i næste udgave af Overblik.

Oplev Englands nyeste og mest moderne fodboldarena

Direktøren for Ricoh Arena i Coventry, Paul Fletcher, fortalte på Idan-konferencen 'Dansk idræt i en anden liga' i november om det nyeste engelske fodboldstadion til en samlet pris af 750 millioner kroner.

Anlægget indeholder en lang række faciliteter ud over fodbold og genererer i tusindvis af nye arbejdspladser til den midtengelske by.

Den lokale fodboldklub, Coventry City, bidrager kun med en femtedel af driftsindtægterne til det fondsejede stadion, der er opført gennem et offentligt-privat partnerskab.

Paul Fletcher har tilbudt Idan en rundtur på anlægget den 25. februar i forbindelse med kampen Coventry-Burnley.

Idan arrangerer derfor et miniseminar i England for en lille gruppe interesserede, inklusive et oplæg om tendenser i mediedækningen af dansk idræt.

Allersidste frist for tilmelding er den 8. februar.

Turen kan med fordel kombineres med deltagelse i www.sportandtechnologyconference.com i London den 23. februar.

På konferencen fortæller blandt andre FIFA om mediestrategien for sommerens VM-slutrunde i fodbold.

Læs mere om turen på Idans hjemmeside, www.idan.dk.

Commonwealth Games i Manchester 2002 havde ud over et spektakulært åbningsshow også en række sociale og kulturelle programmer tilknyttet. Blandt andet ville arrangørerne fremme det frivillige arbejde i samarbejde med myndighederne. (Foto: Polfoto/John Giles)

"Realistisk betragtet er de begge dele. Vancouver brugte bevidst de sociale programmer som en måde at sikre sig støtte til byens ansøgning om vinter-OL. Men siden er arbejdet blevet fortsat. Så begge sider betyder noget," mener Caroline Anderson.

Kræver god planlægning

I rapporten beskriver TSE Consulting nogle af de faktorer, som arrangører med interesse for sociale projekter bør tage med i overvejelserne alt efter sportsbegivenhedens størrelse og karakter. Bl.a. har store og mindre sportsarrangementer deres forskellige styrker og svagheder.

"Det vigtige er at integrere programmerne fra begyndelsen

myndigheder. Men også for arrangører giver det øgede fokus på sociale og samfundsmæssige gevinster nye muligheder. Et socialt projekt kan således generere mere støtte fra det offentlige eller sponsorer. Mange kommercielle virksomheder har f.eks. en interesse i at fremstå socialt ansvarlige.

Vancouver som foregangsby

Et eksempel på den nye trend er ifølge TSE Consulting canadiske Vancouver, der op til værtskabet for vinter-OL i 2010 har igangsat en række socialt orienterede programmer under organisationen '2010 LegaciesNow'.

Med støtte fra regeringen og sponsorer har man bl.a. arrangeret sommerlejre for børn og unge, fået indført mere fysisk aktivitet i skolerne og lavet et snowboardtilbud for socialt udsatte unge. Dertil kommer en landsdækkende kampagne, der har som mål at få én million canadiere involveret i frivilligt arbejde inden 2012.

På lignende vis har man i England satset på sociale programmer i forbindelse med bl.a. Commonwealth Games, der blev afholdt i Manchester for fire år siden.

Hvor meget er udtryk for en ægte interesse i sociale spørgsmål, hvor meget er PR?

for at udnytte den energi, som arrangementet udløser lokalt. Vores budskab er, at sociale programmer kan angribes på samme måde som sponsorater. Man bør arbejde systematisk med projekterne og overveje, hvordan man får mest ud af dem," siger Caroline Anderson.

Hun mener dog samtidig, at der mangler forskning på effekten af sociale satsninger.

"Den tilgængelige forskning fokuserer næsten kun på de økonomiske og turistmæssige spørgsmål. Desuden savner vi praktiske eksempler. Det er svært at lave forskning på noget, som ikke er blevet gjort før. Det vil blive lettere i takt med, at flere sportsarrangementer begynder at indarbejde sociale programmer."

Mere info

TSE Consultings rapport kan downloades på www.idan.dk.

Se Vancouvers initiativer på www.2010legaciesnow.com.

Læs om satsningerne i forbindelse med Commonwealth Games i Manchester på mev.org.uk og www.gameslegacy.com.

Idan går tæt på fitnesscentre

Under projekttitlen 'Sved for millioner' iværksætter Idan en omfattende spørgeskemaundersøgelse i den danske fitness-sektor.

Af Kasper Lund Kirkegaard, idrætsanalytiker i Idrættens Analyseinstitut

Hvilke tendenser ligger bag fitness-sektorens tilbud? Hvilke holdninger har man i centrene til dopingproblemerne? Hvordan er den økonomiske udvikling?

Det er nogle af de spørgsmål, der indgår i den spørgeskemaundersøgelse, som Idan netop er gået i gang med at sende ud til de cirka 460 kommercielle fitnesscentre i Danmark.

Undersøgelsen skal skabe et overblik over de tilbud, priser og den økonomi, som fitness-sektoren repræsenterer, men vil også spørge ind til centrenes holdninger og værdier samt deres forretningsmæssige forventninger til fremtiden.

Håbet er, at de fleste af disse centre vil deltage i undersøgelsen, da en høj besvarelsesprocent vil bidrage til at højne gennemsigtigheden i en fitness-sektor, der ikke altid har et pletfrit ry i den brede offentlighed.

Dette kan dog ikke rykke ved det forhold, at fitness og styrketræning er nogle af danskernes mest foretrukne motionsvaner, og at den kommercielle del af fitness-sektoren står over for et muligt gennembrud som alment accepteret motionsform på linje med de brede forenings-idrætter, hvis fremtidens muligheder og udfordringer mødes med en professionel indstilling.

Udover spørgeskemaundersøgelsen,

som skal give et overblik og en nuanceret temperaturmåling på den danske fitness-sektor anno 2005, vil projektet 'Sved for millioner' også give indblik i sektorens historiske udvikling.

Historisk dag i Odense

I denne forbindelse gennemførte Idan den 12. januar et historisk fitness-seminar i samarbejde med Institut for Idræt og Biomekanik på Syddansk Universitet. Deltagerkredsen bestod både af personer fra fitness-sektorens inderkreds, repræsentanter for foreningsidrætten og uafhængige forskere med viden om fitnessverdenen.

På seminaret fortalte deltagerne, hvordan de var med til at etablere de amerikanske inspirerede motions- og træningsformer i Danmark fra 1970 og frem.

I begyndelsen skete udviklingen inden for den lille subkultur, der havde interesse for seriøs styrketræning og bodybuilding. Det var først, da bl.a. Charlotte Bircow introducerede den danske version af Jane Fondas workout-system, at de nye motionsformer for alvor fik fat i mange danskere, og fitness blev folkelig.

De to hoveddele som projektet 'Sved for millioner' består af, vil i løbet af foråret blive offentliggjort under de foreløbige titler 'Overblik over den danske fitness-sektor anno 2005' og 'Indblik i den danske fitness-sektors historiske udvikling'.

Brugerindflydelse og brugertilfredshed

Undersøgelse af brugernes tilfredshed med driften af seks idrætsanlæg og betydningen af formel brugerindflydelse i den forbindelse. Undersøgelsen bygger på spørgeskema-interview blandt aktive idrætsudøvere over 16 år

Knud Larsen, CISC, Syddansk Universitet, januar 2006

Træning på hold og i motionscenter

Hæfte II fra forskningsprojektet 'Folkelig gymnastik i en moderne motionskultur' med undertitlen 'Resultater fra en medlemsundersøgelse i 34 gymnastik- og idrætsforeninger i DGI Roskilde Amt'.

Knud Larsen, CISC, Syddansk Universitet, december 2005

Hvidbog - DIF's Kongres 2005

Hvidbog fra DIF's 'Kongres 2005', der samlede 450 deltagere med det formål at udstikke den organiserede idræts udvikling frem mod 2015. Hvidbogen dokumenterer deltagernes arbejde i en række fremtidslaboratorier

Danmarks Idræts-Forbund, december 2005

Børn og unge: Fysisk aktivitet, fitness og sundhed

Supplement til Sundhedsstyrelsens 'Fysisk Aktivitet - håndbog om forebyggelse og behandling'.

Rapporten formidler og diskuterer tilgængelig viden om bl.a. børns kondition, den sociale slagside i børn og unges aktivitetsvaner og betydningen af inaktiv adfærd.

Bengt Saltin, Bente Klarlund Pedersen, Sundhedsstyrelsen, november 2005

Forebyggende tiltag for overvægtige piger i Københavns Nordvest kvarter

Ekstern evaluering af projekt målrettet ni overvægtige og fysisk inaktive piger i 10-12-års alderen bosiddende i det nordvestlige København.

Rikke Rytting, Laila S. Ottesen, Institut for Idræt, Københavns Universitet, juni 2005

Effektanalyse - EM i bordtennis 2005

Idrætsfonden Danmarks effektanalyse af EM i bordtennis 2005, som blev afholdt i Århus. Analysen beregner den økonomiske merværdi, som mesterskabet tilførte Danmark og Århus Amt.

En række af idrætsfondens øvrige effektanalyser vil snarest blive optaget i vidensbankens database.

Idrætsfonden Danmark, juni 2005

Download eller find link til rapporter og analyserne i vidensbanken på www.idan.dk.

Deltagerne på Idans 'historiske' dag. Siddende: Charlotte Bircow og Birgitte Nymann. Stående fra venstre: Claus Bøje, Leif Christensen, Anders Kragh Jespersen, Nicky Petersen, Christina Pape, Steen Broford, Morten Zacho, Jørgen Schönherr, Birgitte Pedersen, Marina Aagaard Salminen, Thue Kvorning, Ingeborg M. Hansen og Hanne Larsen.

Fokus på danske håndboldsucceser

Gennem omfattende bearbejdning af materiale og med vanlig grundighed har Thomas Ladegaard i bogen 'Bolsjeredrenge og Jernhårde Ladies' skrevet en underholdende bog om det danske håndboldeventyr.

Thomas Ladegaard har arbejdet flere år på bogen, der er baseret på interviews med blandt andre Ulrik Wilbek, Leif Mikkelsen, Janne Kolding, Michael Fenger og Morten Stig Christensen.

For første gang gives dermed en samlet gennemgang af dansk håndbolds udvikling fra den første kamp i Helsingør 1907 og frem til i dag. Blandt andet mindes vi de store slutrunder med OL-guld til damelandsholdet og herrernes op- og nedture. Samtidig er det interessant at se, hvor hurtigt vinden kan vende, og hvor meget mediehåndtering og pressestrategi – eller mangel på samme – betyder i moderne håndbold.

Eksemplet med den tidligere lands-træner Torben Winther, der gennemgås i bogen, kan tjene som illustration.

Selvom Torben Winther målt på resultater har været blandt Danmarks mest succesfulde landstræner - guld ved U-VM og to EM-bronzemedaljer taler for sig selv - blev han alligevel fyret kort efter herlandsholdets nedtur ved VM i Tunesien for et år siden. Årsagen var formentlig en mediestemning mod ham opbygget på baggrund af et manglende kommunikationstalant udadtil.

Bogen giver således baggrunden for de oplevelser og frustrationer, danskerne har været vidner til seneste 25 år. Desuden udstikker den en række spændende perspektiver nu, hvor landsholdshåndbolden tager fat på store udfordringer med nye trænerpersonligheder som Brian Lyngholm og Ulrik Wilbek ved rorpenden.

Rasmus K. Storm

Bolsjeredrenge og Jernhårde Ladies

Thomas Ladegaard

Det Schønbergske Forlag

240 sider, illustreret

Pris: 299 kroner

Kommentar: Det murstensløse center for international dopingforskning

Anti Doping Danmark har foreslået et murstensløst center, hvor midlerne til dansk dopingforskning spredes ud. Men forskerne bør samles under samme tag, hvis de skal have mest mulig glæde af hinanden.

Af Verner Møller, idrætsforsker og lektor på SDU.

Sidst på sommeren kastede kulturminister Brian Mikkelsen handsken til den danske forskerverden med sin vision om at gøre Danmark til centrum for den internationale dopingforskning.

Sammen med Rasmus Damsgaard, Bengt Saltin tog jeg handsken op og udarbejdede et forslag om oprettelse af et internationalt center for dopingforskning placeret ved Syddansk Universitet (SDU). Ministeren meldte tilbage, at han ville forelægge det for sine rådgivere inden for dopingbekæmpelse. Dermed blev forslaget offentligt kendt og diskuteret. Nogen af de rådspurgte har givet udtryk for, at de har følt placering på SDU som en sten i skoen. Alternativt har Anti Doping Danmark foreslået et murstensløst center, hvor midlerne blev spredt rundt.

Anti Doping Danmarks argument for et centrumløst center er, at alle miljøer her i landet med lyst og potentiale til at forske i doping skal kunne bidrage. Ifølge Anti Doping Danmarks hjemmeside har sekretariatschef Finn Mikkelsen fremført det besynderlige synspunkt som argument for at sprede midlerne, at "Danmark vil stå stærkere internationalt, hvis forskere fra forskellige lokale miljøer kan samarbejde." Sagen er jo, at hvis midlerne spredes ud i miljøerne vil tilskyndelsen til samarbejde forskerne imellem være mindre.

Samarbejde på tværs af faggrupper

Ideen med at etablere et center med base på SDU er netop, at dopingforskere skal mødes og samarbejde, oven i købet på tværs af fagområder. Går man i de samme bygninger og arbejder med samme problemstilling ud fra forskellige synsvinkler og metoder vil synergi og nye overraskende tankeudviklinger uvægerligt opstå, ligesom det vil give den biomedicinske og humanistiske forskning mulighed for at korrigere og stimulere hinanden i

selve forskningsprocessen. Hertil kommer, at den dyre apparaturlunge forskning vil kunne samles i ét avanceret laboratorium med væsentlige rationaliseringsgevinster til følge.

Dermed ikke sagt at centeret er tænkt eksklusivt, tværtimod. Centeret skal være koordinerende med henblik på at sikre kontinuitet og fremdrift i forskningen. Men det har fra begyndelsen været intentionen, at alt, hvad der kan trækkes til centeret af kapaciteter på feltet, skal tilknyttes.

Centeret vil årligt afholde en konference, hvor eksternt tilknyttede inviteres til at komme og tage del i diskussionen og kortlægningen af nye indsatsområder. Og centeret vil ikke kun fungere som mødested, men tillige som igangsætter af tværnationale projekter som gerne skulle kunne hente yderligere forskningsmidler internationalt. Vi forestiller os, at centeret vil huse såvel udenlandske som indenlandske gæstelektorer og -professorer i kortere eller længere forskningsperioder. For at det kan blive en realitet, er det nødvendigt med en bevillingshorisont som rækker ud over året. Derfor har vi ansøgt om midler for en femårig periode.

Risiko for ressourcetilspil

Udover den manglende tilskyndelse til samarbejde, ser vi andre u hensigtsmæssigheder ved ideen om et murstensløst center. F.eks. hvis midlerne spredes rundt i landet efter ansøgninger formuleret i forskellige miljøer, vil der måske nok være kvalitet i de indkomne ansøgninger, men de vil næppe tage form af en samlet progressiv dopingforskning. Desuden vil det være umuligt at arbejde langsigtet, hvis projekter skal søges i det overordnede udvalg, der forestår spredningen af midlerne.

Endelig er der grund til at befrygte ressourcepild, hvis midlerne ikke lægges i en forskningsansvarlig institution, men i stedet i et mere eller mindre kyndigt forskningsudvalg. Det er velkendt, at forskning koster penge og at de i stigende omfang må hentes eksternt. Den situation har lært diverse forskningsgrupper at finde puljer

fortsættes...

Tøfting deler ud

Fodboldspilleren Stig Tøftings erindringer retter sig sprogligt mod fodboldglade teenage-drenge, men bogen af den kontroversielle landsholdsspiller er også værd at læse i et akademisk frikvarter.

Tøftings livsfilosofi minder lidt om det rockermiljø, som han da også rent privat befinder sig i periferien af, men samtidig giver Tøftings ligefremme stil et sjældent indblik i den professionelle fodboldkultur, hvor der trods en facade af managementkultur gambles, drikkes og tackles på kryds og tværs – selv på landsholdet.

Tøfting giver samtidig den officielle version af de personlige tragedier, som naturligtvis har formet ham som menneske. Ærlig snak. Og så har man måske alligevel en fornemmelse af, at Tøfting pynter lidt på hans egen og omgangskredsens lejlig-hedsvise konflikter med loven.

Henrik H. Brandt

No regrets

Stig Tøfting i samarbejde med Lars Steen Pedersen

People's press

350 sider, illustreret

Pris: 299 kroner

Fremtidens idrætshaller

Danskernes aktivitetsniveau og aktivitetsmuligheder stiger i disse år. Derfor er der behov for bedre og nyere faciliteter til udøvelse af motion og idræt, når 75 procent af alle danske idrætshaller er bygget før 1983. Inspiration er derfor nøgleordet i skriftet 'Idrætshaller for fremtiden – en anden boldgade', hvori Lokale- & Anlægsfonden har samlet sine erfaringer om idrætsarkitektur.

Bogen skaber et overblik over, hvilke udfordringer der er ved at bygge idrætsfaciliteter i dag, og opfordrer til at udvikle haller, der er tilpasset lokalområdet. Kort afdækkes udviklingen i den danske idrætsarkitektur gennem det 20. århundrede, ligesom bogen fremlægger statistikker på befolkningens idrætsdeltagelse, nytilkomne idrætsgrene og den kommercielle sektors indtog som alternativ til foreningerne.

Men frem for alt er bogen en inspirationskilde til, hvordan idrætsfaciliteter kan ombygges og udvikles, så de lever op til fremtidens behov. Visioner, der understøttes af mange visuelle eksempler.

Karina Kolter

Idrætshaller for fremtiden – en anden boldgade

Mette Mogensen

Lokale- og Anlægsfondens skrift-række, udgivelse nr. 11

94 sider, illustreret

Pris: 60 kroner

og formulere projekter på en måde, så de vanskeligt kan afvises som irrelevante for det område forskningsmidlerne var tiltænkt. Det betyder, at ansøgninger ofte vinkles ved at inddrage det nødvendige "sesam luk dig op" som udløser midler, hvorved gruppen i øvrigt kan fortsætte den forskning, den altid har dyrket som hovedinteresse. Selv et fagkyndigt udvalg vil have vanskeligt ved at dæmme op for den tendens, og selvfølgelig endnu vanskeligere, hvis dets opdrag er at sprede midler.

Et murstensløst center vil uden tvivl komme gode forskergrupper rundt om til gavn. Og grupperne vil utvivlsomt kvittere for tildelte midler med udarbejdelse af

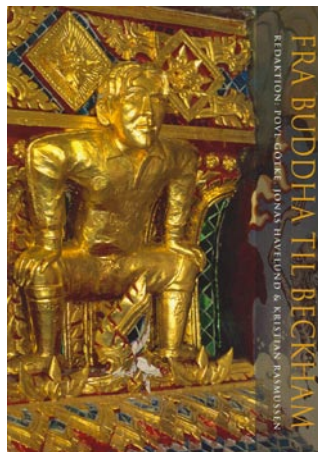
rapporter som lever op til ansøgningerne. Til gengæld er det næppe en særlig effektiv konstruktion, hvis målsætningen er at bevæge dopingforskningen frem mod løsninger af de problemer, der presser sig på inden for sporten nu og lurer i fremtiden.

Verner Møller er lektor på Institut for Idræt og Biomekanik under Syddansk Universitet.

Gennem artikler og bogudgivelser, bl.a. *Dopingdjæveln* fra 1999, har han igennem flere år markeret sig i debatten om sport, sundhed og doping.

Fascinationen i sport og religion

Anmeldelse: I en række velskrevne artikler går bogen 'Fra Buddha til Beckham' i kødet på sportens mange irrationelle sider.

Hvis man ikke forstår den fanatisme, som tilsyneladende normalt begavede mennesker påtager sig før fodboldkampen eller ikke lader sig fascinere af den karisma, som gør en talentfuld sportsudøver til en guddommelig superstjerne, er der nu rigelig mulighed for at studere fænomenerne på kølig akademisk afstand.

I antologien 'fra Buddha til Beckham' forsøger en række forskere gennem en række velskrevne artikler om lighederne mellem religion og sportens forheksende egenskaber at indfange den menneskelige trang til at lade sig forføre af karismatiske sportsstjerner og idrættens dramaer.

Antologiens styrke er, at den på fin vis formår at beskrive en række væsentlige aspekter af den menneskelige natur, der på trods af sportens talrige dopingskandaler og voksende økonomisk korrupsion til stadighed tilsidesætter rationaliteten i længslen efter den metafysiske religiøse sportsoplevelse, som rækker ind menne-

skers lidenskabelige, storbankende hjerter, der vil forføres og bedrages.

Det er i sportens socialt sammenhængende og meningsgivende fællesskab folket finder sin frihed til at ritualisere sig væk fra hverdagslivet fornuftbestemte orden, og sportens stjerner kan gennem velplanlagt selviscenesættelse og kunstneriske bedrifter hæve sig over normaliteten og påtvinge mennesker en stillingtagen - enten går man uforbeholdent ind for, eller også afskyr man personen. Artiklerne rummer mange interessante analyser af de ritualer og myter, der opstår omkring begivenheder og personer som udgangspunktet for et virkningsfuldt religiøst og sportsligt fællesskab.

Bogens iboende svaghed er selvsagt, at den via en akademisk objektivisme fjerner sig fra fascinationen og forsøger at intellektualisere og analysere sportens overnaturlige fænomener, der ikke nemt lader sig indfange i den videnskabelige orden, men måske bedst lever i kunstens kaotiske univers uden en overflod af fremmedord og teoretiske definitioner.

Heldigvis konstaterer man med en vis lettelse, at forsøgene på at afmystificere sportens og personerne ikke lykkes fuldt ud.

Kasper Lund Kirkegaard

Fra Buddha til Beckham - karisma og suggestion i sport og religion

Poul Götke, Jonas Havelund, Kristian Rasmussen (red.)

Syddansk Universitetsforlag

209 sider, illustreret

Pris: 225.00 kr.

Nye kurver i medialandskabet

I anledning af Dansk Oplagskontrols 75-års jubilæum gør sociologen og medierådgiveren Ole E. Andersen en kvantitativ status for et tiår med store forandringer i medierne.

Bag titlen gemmer sig en fortælling i tal om internettets indtog i Danmark, dot.com-nedturen, tv-seernes konstante forbrug trods flere kanaler, radioens høje, men dog faldende dækning, betalingsavisernes faldende oplag, en eksplosivt stigende sportssponsorering og meget andet.

Bogens styrke er samtidig dens svaghed: det enormt brede fokus. En bred vifte af medier er medtaget, og det giver et fint samlet overblik. Til gengæld har der ikke været plads til at gå i dybden med de enkelte medier. Forfatterens sociologiske kommentarer undervejs kompenserer dog ganske udmærket for det, og derudover perspektiverer Anker Brink Lund i et efferskrift tallene til en individualiseret og digitaliseret fremtid.

Bogen er absolut ikke tung læsning og kan – og bør – læses af alle, der beskæftiger sig med medier i dagligdagen.

Martin Hedal

Nye kurver i medialandskabet – en analyse af Mediaudbud og –forbrug i Danmark

1994-2004

Ole E. Andersen

Forlaget Markedsføring

240 sider

Pris: 200,00 kroner

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 2/31. januar 2005

Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1032
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang
Journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt (ansv.)
Direktør
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
30. januar 2005.

Dansk professionel fodbold mellem sport og entertainment

Anmeldelse: Antologien 'professionel fodbold' giver et aktuelt overblik over dansk professionel fodbold, der kan inspirere til yderligere forskning og fodboldpolitisk debat.

Efter at det traditionelt har været sportsredaktører, som på lederplads og i analyseklummer og kommentarer har sat dagsordenen for debatten om dansk klubfodbolds fremtid, er det nu et hold danske, norske og svenske analytikere og samfundsforskeres tur til at tegne et paradoksfyldt billede af dansk elitefodbold omkring år 2000.

Med overblik, lange linier, hard facts og visionære indspark samler bogen 'Professionel fodbold' op på den samfundsvidenskabelige forskning i professionel dansk (plus nordisk og europæisk) fodbold og får vist, at professionel fodbold er et sammensat fænomen og en så kompleks erhvervssektor, at der skal mange forskellige videnskabelige boller på suppen for at dække hele spektret – lige fra de sportslige, økonomiske og mediemæssige til de, sociale, juridiske, forvaltnings-, arbejdsmarkeds- og historiske.

Ingen masterplan

Vi kommer således vidt omkring i artikler om sportens udvikling fra dannelses- til investeringsobjekt, om centraliseringen eller indsnævringen af toppen i dansk fodbold, udviklingen i Superligaens økonomi, den kommunale involvering i professionel fodbold og fodbold på tv.

Dertil kommer de sociale og uddannelsesmæssige aspekter af at være professionel fodboldspiller i Danmark, prof-fodbolden som arbejdsmarked og åbne (europæiske) og lukkede (nordamerikanske) ligastrukturers konsekvenser for klubbernes økonomiske og sportslige styrkeforhold.

Der har aldrig eksisteret nogen masterplan for, hvor professionel fodbold i Danmark skulle ende. Demokratisk forhand-

lingspluralisme og udenlandsk indflydelse har skabt den turnerings- og branchestruktur, vi har i dag. En struktur, som her og nu er en succes (Superligaen som brand med stigende omsætning, høje tilskuertal, omfattende tv- og dagbladsdækning etc.), men som måske ikke er gearet til også at indfri fremtidens krav.

Tommy Laugesen redegør i hvert fald for, at både klubber og ligaorganisationer bør bekymre sig om graden af 'kompetitiv balance' (altså lighed i styrkeforhold mellem klubberne og dermed resultaternes uforudsigelighed), fordi netop usikkerheden om kampenes udfald er med til at gøre ligaen interessant for tilskuere og medier og dermed skaber efterspørgsel.

Niels Boe Sørensen appellerer ligefrem til behovet for økonomisk og sportslig regulering af ligaen efter 'plankapitalistiske principper' med en spredning af de økonomiske midler, inspireret af de nordamerikanske ligaer, hvor man for længst har sat den (helt) frie konkurrence ud af kraft og indset nødvendigheden af at lade økonomiske instrumenter regulere den sportslige performance.

200 siders pligt læsning

Som bogens redaktører, Magnussen og Storm, pointerer i deres oversigtsartikel om sølvbrylluppet mellem fodbolden og pengene (professionel fodbold blev indført i 1978), er 'Professionel fodbold' ikke en samfundsvidenskabelig antologi i traditionel forstand, men snarere en blanding af tunge forskningsresultater og af materiale, der kan inspirere og danne udgangspunkt for yderligere forskning og politisk debat.

Med 'Professionel fodbold' har vi fået et væsentligt idrætsvidenskabeligt og fodboldpolitisk bidrag til dansk klubfodbolds mulige renæssance – og 200 siders pligt læsning for alle reflekterende fodboldfans og -aktører.

*Af cand.mag. Henrik Thorvald,
kommunikationsrådgiver*

Jacob Magnussen, Rasmus K. Storm (red.) Professionel fodbold

Forlaget Klim

222 sider

Pris: 265,00 kroner